

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІНФРАСТРУКТУРИ РОЗВИТКУ МАЛОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА В УКРАЇНІ

© 2015 МЕЛЬНИК Т. О.

УДК 336.77:334.012.64

Мельник Т. О. Забезпечення інфраструктури розвитку малого підприємництва в Україні

Мета статті полягає в розкритті частини нової державної стратегії розвитку малого підприємництва в Україні. Показано важливість інфраструктури в розвитку малого підприємництва. Виділено пункти в розвитку інфраструктури для сприяння становленню малого підприємництва в Україні, які є орієнтирами для створення необхідних умов розвитку малого бізнесу. Це координація роботи обласних і районних центрів сприяння розвитку малого підприємництва, розроблення та реалізація цільових програм фінансової підтримки пріоритетних бізнес-проектів, розвиток бізнес-інкубаторів на базі вищих навчальних закладів, інформаційна і консультативна державна підтримка, надання адміністративно-господарських послуг тощо. Перспективою подальших досліджень у даному напрямі є визначення ступеня необхідності розвитку кожного елемента інфраструктури розвитку малого підприємництва в Україні.

Ключові слова: мале підприємництво, стратегія розвитку, інфраструктура, бізнес-інкубатор, підтримка.

Табл.: 1. **Бібл.:** 8.

Мельник Тарас Олександрович – здобувач, Національна академія управління (вул. Винницька, 10, Київ, 03151, Україна)

E-mail: melnik_taras@i.ua

УДК 336.77:334.012.64

Мельник Т. А. Обеспечение инфраструктуры развития малого предпринимательства в Украине

Цель статьи заключается в раскрытии части новой государственной стратегии развития малого предпринимательства в Украине. Показана важность инфраструктуры в развитии малого предпринимательства. Выделены пункты в развитии инфраструктуры для содействия становлению малого предпринимательства в Украине, которые являются ориентирами для создания необходимых условий развития малого бизнеса. Это координация работы областных и районных центров содействия развитию малого предпринимательства, разработка и реализация целевых программ финансовой поддержки приоритетных бизнес-проектов, развитие бизнес-инкубаторов на базе высших учебных заведений, информационная и консультационная государственная поддержка, предоставление административно-хозяйственных услуг и т. п. Перспективой дальнейших исследований в данном направлении является определение степени необходимости развития каждого элемента инфраструктуры развития малого предпринимательства в Украине.

Ключевые слова: малое предпринимательство, стратегия развития, инфраструктура, бизнес-инкубатор, поддержка.

Табл.: 1. **Библ.:** 8.

Мельник Тарас Александрович – соискатель, Национальная академия управления (ул. Винницкая, 10, Киев, 03151, Украина)

E-mail: melnik_taras@i.ua

UDC 336.77:334.012.64

Melnyk T. O. Provision of Development Infrastructure for Small Business in Ukraine

The article is aimed at partial disclosure of a new State strategy of development of small entrepreneurship in Ukraine. Importance of infrastructure in the development of small business has been displayed. Sections in the infrastructure development for facilitating the emergence of small enterprises in Ukraine have been allocated, which provide guidelines for creating the necessary conditions in the development of small business. These sections are coordination of work of both the regional and the district centers of assistance to development of small entrepreneurship, development and implementation of targeted programs of financial support for priority businesses, development of business incubators on the basis of higher education institutions, information-and-consulting public support, provision of administrative services, etc. Prospect of further research in this area is to determine the extent of the necessary development of each element of the infrastructure for development of small entrepreneurship in Ukraine.

Key words: small business, strategy development, infrastructure, business incubator, support.

Tabl.: 1. **Bibl.:** 8.

Melnyk Taras O. – Applicant, National Academy of Management (vul. Vinnytska, 10, Kyiv, 03151, Ukraine)

E-mail: melnik_taras@i.ua

Сталий розвиток вітчизняної економіки і підтримка запланованих темпів зростання макроекономічних показників на сучасному етапі залежить від багатьох факторів. Одним із ключових сегментів, що забезпечує належну економічну ініціативу, є малий бізнес, стійкий розвиток якого дозволить досягти завдань, пов'язаних з модернізацією і впровадженням інновацій. На сьогодні розвитку малого бізнесу приділяється значна увага на всіх рівнях влади, однак вагомих результатів поки немає.

Важливим чинником, що дозволяє зберегти задані темпи зростання кількості малих підприємств, є розвиток інфраструктури, що забезпечує стабільне функціонування малого бізнесу. В Україні спостерігається пряма залежність чисельності підприємств малого бізнесу від зростання й розширення інфраструктури з підтримки малого підприємництва. Разом з тим, існуюча в регіонах інфраструктура на сьогодні не тільки не виконує в повному обсязі покладених на неї функцій, але й відтягує істотну

частину засобів державної фінансової підтримки, що не доходять до безпосередніх виробників товарів і послуг. Загалом в інфраструктурі підтримки підприємництва в Україні переважають небанківські фінансово-кредитні та інформаційно-консультативні установи (табл. 1).

Дослідженню економічних аспектів інфраструктури розвитку малого підприємництва в Україні присвячено праці А. Гальчинського, Г. Білоуса, З. Варналія, В. Герасимчука, А. Даниленка, І. Комарницького, М. Крупки, В. Онищенко, В. Пили, С. Реверчука, М. Сизоненко, Д. Стеценка, О. Тимченка. Згідно з результатами досліджень цих науковців на сьогоднішній день можна констатувати незадоволеність суб'єктів малого підприємництва розвитком інфраструктури.

І доти, поки не буде налагоджений контакт між малими підприємствами й інфраструктурою, що безпосередньо впливає на розвиток бізнесу, всі зусилля держави, спрямовані на стимулювання малого підприємництва, не будуть досягати необхідного ефекту.

Інфраструктура підтримки підприємництва станом на 1 січня 2014 р. [1, с. 47]

№	Область	Бізнес-центри	Бізнес-інкубатори	Технопарки	Лізингові центри	Небанківські ФК установи	Фонди підтримки підприємництва	Інвестиційні фонди і компанії	Інноваційні фонди і компанії	Інформаційно-консультативні установи	Кількість громадських об'єднань суб'єктів підприємництва, од.	Кількість координаційних рад з питань підприємництва, од.
1	Вінницька	11	3	2	9	128	15	49	27	295	80	34
2	Волинська	10	4	1	6	64	11	12	4	62	59	21
3	Донецька	27	6	2	38	370	8	216	120	630	101	64
4	Дніпропетровська	4	1	-	4	59	1	6	-	7	104	43
5	Житомирська	3	1	1	-	35	2	-	2	254	128	29
6	Закарпатська	4	2	-	1	128	10	20	11	77	82	18
7	Запорізька	11	2	-	8	61	2	39	4	21	81	27
8	Івано-Франківська	18	3	1	2	26	5	2	-	24	52	19
9	Київська	12	5	-	12	58	13	5	-	90	100	39
10	Кіровоградська	23	1	-	4	39	4	-	1	58	46	26
11	Луганська	24	3	-	6	125	10	31	7	136	147	34
12	Львівська	16	3	2	15	146	8	23	1	53	73	29
13	Миколаївська	30	1	-	8	235	4	14	10	265	26	-
14	Одеська	31	4	-	7	26	10	12	10	37	108	33
15	Полтавська	14	2	1	10	29	14	72	26	376	88	31
16	Рівненська	6	3	1	4	144	1	3	1	11	45	21
17	Сумська	3	5	-	3	117	7	4	4	42	66	26
18	Тернопільська	7	2	1	3	59	2	-	1	24	52	18
19	Харківська	54	1	12	34	100	1	152	145	511	73	44
20	Херсонська	9	3	2	4	62	5	16	2	19	27	22
21	Хмельницька	3	1	2	3	50	3	1	1	54	73	27
22	Черкаська	5	3	-	5	81	2	3	1	42	56	27
23	Чернігівська	2	1	-	-	35	2	-	1	8	47	24
24	Чернівецька	3	1	-	1	32	10	2	1	20	50	14
25	АР Крим	29	7	-	4	57	6	13	2	50	97	27
26	м. Київ	118	10	20	347	1809	66	1510	372	1069	288	12
27	м. Севастополь	3	1	2	-	73	4	73	2	3	*	*

Виходячи з викладеного вище, *метою* даної роботи є визначення основних складових, які мають забезпечити ефективний розвиток інфраструктури малого підприємництва в Україні.

Для стабільного розвитку інфраструктури малого підприємництва в кожному регіоні та районі, відповідно до державної адміністративної реформи, пропонуємо створити ОЦСРМП і РЦСРМП (обласні та районні центри сприяння розвитку малого підприємництва). ОЦСРМП мають доводити до РЦСРМП:

- ✦ загальну політику яка направлена на розвиток малого підприємництва в Україні;
- ✦ стратегії, програми розвитку малого підприємництва які були недавно розроблені;
- ✦ зміни в законодавстві які стосуються малого підприємництва;
- ✦ досвід розвитку малого підприємництва в інших країнах та іншу інформацію.

Обласні центри сприяння розвитку малого підприємництва виконуватимуть такі функції:

1) Координація роботи РЦСРМП і ОЦСРМП з Держкомпідприємництва і Міністерством економічного розвитку і торгівлі України. ОЦСРМП має виступати посередником-координатором між Міністерством економічного розвитку і торгівлі України та Держкомпідприємництва, з одного боку, та РЦСРМП, з іншого боку.

2) Розробка стратегії розвитку малого бізнесу на регіональному (обласному рівні). ОЦСРМП мають проводити будь-яке стратегічне планування щодо сприяння місцевому підприємству в тому чи іншому населеному пункті чи районі. Сюди входить дослідження особливостей місцевих умов і культури, економічної структури місцевого ринку робочої сили, навколишніх умов та інфраструктури, вже існуючі заходи з підтримки підприємницької діяльності [4, с. 59].

3) Розроблення та реалізація цільових програм фінансової підтримки пріоритетних для регіонів бізнес-проектів. Політика і програми розвитку малого бізнесу повинні передбачати посилення фінансової підтримки проектів різних категорій:

- ✦ труднощі доступу до зовнішніх фінансових джерел можуть призводити до витіснення більшості підприємців у сектори економіки з низькою капіталоємністю, що в більшості випадків означає сферу послуг;
- ✦ малі та середні підприємства знаходяться, в основному, в секторі торгівлі та не зайняті у виробництві з використанням інноваційних технологій, але фінансування всіх категорій проектів має важливе значення.

Банкам слід прагнути до виявлення альтернативного попиту на кредит при реалізації капіталомістких проектів, а не шукати високоліквідні державні цінні папери, облігації та акції високорентабельних компаній. Без вирішення цієї проблеми, що має бути забезпечено політиками з неодмінною участю банків, неможливий розвиток і процвітання сектора малих і середніх підприємств [4, с. 83].

4) Сприяння налагодженню кооперативних зв'язків великого, середнього та малого бізнесу. Стійке економічне зростання неможливе без міцних зв'язків з місцевим або менш розвиненим сектором. Це основа отримання всіх економічних вигод і переваг від прямих іноземних інвестицій. Слід передбачати такі взаємини на місцевому рівні, створюючи осередки, або «пули» компетентності на основі досвіду кластерного підходу. Необхідно уникати концентрації місцевої економічної активності в компаніях, які є найбільшими роботодавцями в даному районі. Також не слід обмежувати сприяння місцевому економічному розвитку заходами, спрямованими лише на розвиток промисловості.

5) Розвиток бізнес-інкубаторів на базі вищих навчальних закладів. Бізнес-інкубатор – це організація, що займається підтримкою стартап-проектів молодих підприємців на всіх етапах розвитку: від розробки ідеї до її комерціалізації. Більше половини всіх програм бізнес-інкубаторів є багатофункціональними проектами, вони працюють із клієнтами з різних галузей промисловості.

Технологічні інкубатори становлять до 40% від інкубаційних програм.

Доцільно створювати бізнес-інкубатори на базі вищих навчальних закладів, вони допомагають розвивати інфраструктуру самого навчального закладу (адже це інвестиції у новий проект з боку спонсорів), і значно покращити фінансові показники області по відношенню до України. Необхідно націлити діяльність цих інкубаторів при університетах у наукомісткі та високотехнологічні галузі (електроніку, приладобудування) та інші [6, с. 16].

6) Розробка стратегії розвитку на місцевому (районному) рівні. Для цього необхідно:

- ✦ забезпечувати сприятливий клімат для підприємницької діяльності на місцевому рівні, особливо там, де нові та малі підприємства тільки починають свою діяльність;
- ✦ сприяти розвитку духу підприємництва на місцевому рівні. Заохочувати розвиток підприємства слід з урахуванням стану місцевих культур і традицій. Дії з розвитку духу підприємництва особливо актуальні у віддалених і відсталих сільськогосподарських регіонах, районах з однобокою промисловою спеціалізацією, де десятиліттями відсутня будь-яка підприємницька діяльність;
- ✦ створити достатню мережу ділових послуг для місцевого бізнесу. Більшість підприємців зможуть скористатися такою інфраструктурою тільки за наявності її в безпосередній близькості від споживачів послуг [4, с. 58];
- ✦ сприяти розвитку місцевого державного і приватного партнерства. Партнерські структури держави і приватного сектора на місцевому рівні можуть виявитися вирішальним фактором у розвитку духу підприємництва і водночас забезпечити вивільнення фінансових і людських ресурсів, необхідних для вирішення завдань місцевого розвитку [4, с. 59].

7) Інформаційна державна підтримка. Мале підприємство не може успішно розвиватися без створення розвинутої системи інформаційного обслуговування. Інформаційна державна підтримка суб'єктів малого і середнього підприємництва та об'єктів інфраструктури підтримки малого і середнього підприємництва може здійснюватися шляхом:

- а) створення та забезпечення функціонування державних, регіональних і місцевих інформаційних систем, інформаційно-телекомунікаційних мереж, сприяння запуску підприємницької діяльності за допомогою Інтернету;
- б) інформаційного забезпечення (шляхом прямих контактів або через публікації, бібліотечне обслуговування) і довідкової служби:
 - ✦ доступ до Інтернету і комерційних баз даних;
 - ✦ інформація про закордонні компанії;
 - ✦ інформація і навчання в різних регіонах країни;
 - ✦ інформація про характеристики ринку.
 - ✦ інша інформація (економічна, правова, статистична, виробничо-технологічна, з питань маркетингу), необхідна для забезпечення розвитку

суб'єктів малого і середнього підприємництва [7, с. 8].

8) *Консультаційна державна підтримка.* Консультаційна державна підтримка суб'єктів малого і середнього підприємництва може здійснюватися шляхом:

- ✦ сприяння утворенню об'єктів інфраструктури підтримки малого і середнього підприємництва, які надають консультаційні послуги суб'єктам малого і середнього підприємництва, та забезпечення їх діяльності;
- ✦ спрощення доступу до інформації в режимі реального часу [7, с. 8];
- ✦ надання консультаційних послуг, зокрема пошук необхідних технологій або їх розробників, проведення науково-технічної експертизи об'єктів інтелектуальної власності на пільгових умовах.

Необхідно виділяти фінансові ресурси на навчання персоналу малих і середніх підприємств з питань:

- ✦ підготовки хороших бізнес-планів та їх оцінки;
- ✦ правового регулювання та виконання зобов'язань МСП (практика проведення аудиту, корпоративне право, тощо);
- ✦ професійного навчання за такими практичним аспектам, як, наприклад, залучення капіталу;
- ✦ консультацій досвідчених бізнесменів з загальних питань бізнесу;
- ✦ консультацій з виконанням специфічних завдань з підтримки підприємств.

Уже сьогодні популярними напрямками навчання з питань підприємництва та менеджменту є:

- ✦ централізоване навчання у фірмах (управління персоналом, бухгалтерський облік, маркетинг тощо) можливо, включаючи підготовку викладачів;
- ✦ розвиток системи управління;
- ✦ курси комп'ютерної грамотності та заняття з різних прикладних комп'ютерних програм [4, с. 82].

9) *Надання адміністративно-господарських послуг.* Згідно із Законом України «Про розвиток та державну підтримку малого і середнього підприємництва в Україні» від 22.03.2012 р. № 4618, для забезпечення ефективної державної підтримки, зокрема ресурсного та інформаційного забезпечення розвитку підприємництва, мають бути створені відповідні умови. На регіональному рівні (на офіційних сайтах і регіональних ЗМІ) повинен проводитися постійний моніторинг та інформування всіх зацікавлених осіб про наявні вільні виробничі та невиробничі приміщення, які доступні для викупу або передачі в оренду. Також потрібно створити єдину електронну базу даних адміністративних послуг органів виконавчої влади й місцевого самоврядування для суб'єктів малого й середнього бізнесу.

10). *Щоквартальні збори підприємців у РЦСРМП для обговорення проблем і можливої допомоги.* Бажано залучати до їх складу на паритетних засадах представників об'єднань підприємців і самих підприємців, представників органів державної податкової служби, органів внутрішніх справ, місцевих органів виконавчої влади.

На зборах можуть вирішуватися питання створення сприятливих умов для залучення до підприємницької діяльності соціально незахищених категорій населення – інвалідів, жінок, молоді, звільнених у запас військово-службовців, безробітних, проблем підприємців району і шляхи їх подолання та багато інших питань.

ВИСНОВКИ

У даній статті розкрито питання необхідної інфраструктури для розвитку малого підприємництва в Україні. Представлено різні напрямки розвитку інфраструктури, а саме:

- ✦ координація роботи РЦСРМП і ОЦСРМП з Держкомпідприємництвом і Міністерством економічного розвитку і торгівлі України;
- ✦ розробка стратегії розвитку малого підприємництва на регіональному (обласному рівні);
- ✦ розроблення та реалізація цільових програм фінансової підтримки пріоритетних для регіону бізнес-проектів;
- ✦ сприяння налагодженню кооперативних зв'язків великого, середнього та малого бізнесу;
- ✦ розвиток бізнес-інкубаторів на базі вищих навчальних закладів;
- ✦ розробка стратегії розвитку на місцевому (районному) рівні;
- ✦ інформаційна та консультаційна державна підтримка;
- ✦ надання адміністративно-господарських послуг;
- ✦ щоквартальні збори підприємців у РЦСРМП для обговорення проблем і можливої допомоги.

Автор має переконання, що коли дані напрями розвитку інфраструктури малого підприємництва в Україні буде реалізовано, то умови започаткування підприємництва в Україні будуть значно кращими, що, у свою чергу, позначиться на економічних показниках. ■

ЛІТЕРАТУРА

1. **Ткаченко Т. П.** Підприємницьке середовище функціонування малого бізнесу в Україні / Т. П. Ткаченко, О. П. Ковтиш [Електронний ресурс]. – Режим доступу : economy.kpi.ua/files/files/16_kpi_2012.doc
2. Додаток 1 до аналітичного звіту про стан і перспективи розвитку малого та середнього підприємництва в Україні. – Київ, 2014 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.dkrp.gov.ua/info/3226>
3. Аналітичний звіт про стан і перспективи розвитку малого та середнього підприємництва в Україні. – Київ, 2014. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.dkrp.gov.ua/info/3226>
4. **Ляпіна К. М.** Національна програма розвитку малого підприємництва: очікування, проблеми, перспективи / К. М. Ляпіна, Д. В. Ляпін, С. М. Береславський. – К. : Київ. Ун-т ім. Т. Г. Шевченка, 2001. – 159 с.
5. **Микитюк О. П.** Розвиток бізнес-інкубаторів та їх роль у підтримці малого підприємництва / О. П. Микитюк // Актуальні проблеми економіки. – 2003. – № 11. – С. 98–107.
6. **Бічуріна О. П.** Мале та середнє підприємництво: залучення молоді до реалізації програми його розвитку / О. П. Бічуріна [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.oblrada.pl.ua/uploads/lstud/2008/02.pdf>

7. Закон України «Про розвиток та державну підтримку малого і середнього підприємництва в Україні» № 4618-VI від 22.03.2012 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/4618-17>

8. Указ Президента України «Про заходи щодо забезпечення підтримки та дальшого розвитку підприємницької діяльності» № 906/2000 від 15 липня 2000 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/906/2000>

REFERENCES

"Analitichnyi zvit pro stan i perspektyvy rozvytku maloho ta serednyoho pidpriemnytstva v Ukraini" [Analytical report on the status and prospects of development of small and medium business in Ukraine]. <http://www.dkrp.gov.ua/info/3226>

Bichurina, O. P. "Male ta serednie pidpriemnytstvo: zaluchennia molodi do realizatsii prohramy ioho rozvytku" [Small and medium business: attracting young people to the program development]. <http://www.oblrada.pl.ua/uploads/Istud/2008/02.pdf>

"Dodatok 1 do analitichnoho zvituu pro stan i perspektyvy rozvytku maloho ta serednyoho pidpriemnytstva v Ukraini" [An-

nex 1 to the analytical report on the status and prospects of development of small and medium business in Ukraine]. <http://www.dkrp.gov.ua/info/3226>

Liapina, K. M., Liapin, D. V., and Bereslavskiy, S. M. *Natsionalna prohrama rozvytku maloho pidpriemnytstva: ochikuvannia, problemy, perspektyvy* [National program of development of small business: expectations, problems and prospects]. Kyiv: KNU im. T. H. Shevchenka, 2001.

[Legal Act of Ukraine] (2012). <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/4618-17>

[Legal Act of Ukraine] (2000). <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/906/2000>

Mykytiuk, O. P. "Rozvytok biznes-inkubatoriv ta ikh rol u pidtrymtsi maloho pidpriemnytstva" [The development of business incubators and their role in supporting small businesses]. *Aktualni problemy ekonomiky*, no. 11 (2003): 98-107.

Tkachenko, T. P., and Kovtysh, O. P. "Pidpriemnytske sere-dovyshche funktsionuvannia maloho biznesu v Ukraini" [Functioning business environment of small business in Ukraine]. *economy.kpi.ua/files/files/16_kpi_2012.doc*

УДК 657.1:65.012.32

ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ УПРАВЛІНСЬКОГО ОБЛІКУ НА РИБОПЕРЕРОБНИХ ПІДПРИЄМСТВАХ

© 2015 АВГУСТОВА О. О.

УДК 657.1:65.012.32

Августова О. О. Проблемні питання організації управлінського обліку на рибопереробних підприємствах

Стаття присвячена питанню організації управлінського обліку на рибопереробних підприємствах, оскільки саме він допоможе створити дієву інформаційну базу витрат для задоволення внутрішніх потреб користувачів у межах підприємства, що займається переробкою риби. За результатами проведеного дослідження обґрунтовано основні етапи побудови управлінського обліку на рибопереробному підприємстві. Початковим етапом впровадження управлінського обліку є науково обґрунтоване визначення центрів відповідальності. Тому автором було запропоновано власний перелік центрів витрат для рибопереробних підприємств. Важливим етапом побудови управлінського обліку є розробка методологічних засад облікового блоку системи: вибір моделі обліку, системи внутрішніх рахунків, первинної документації. Визначено моделі обліку для рибопереробних підприємств і зазначено основні класифікаційні групи внутрішньої звітності підприємств з переробки риби.

Ключові слова: управлінський облік, центри відповідальності, витрати, рибопереробні підприємства.

Табл.: 2. **Бібл.:** 11.

Августова Олена Олександрівна – аспірантка, кафедра бухгалтерського обліку, Київський національний торговельно-економічний університет (вул. Кіото, 19, Київ, 02156, Україна)

E-mail: avgustva.lena@rambler.ru

УДК 657.1:65.012.32

Августова Е. А. Проблемные вопросы организации управленческого учета на рыбоперерабатывающих предприятиях

Статья посвящена вопросам организации управленческого учета на рыбоперерабатывающих предприятиях, поскольку именно он поможет создать действенную информационную базу расходов для удовлетворения внутренних потребностей пользователей в пределах предприятия, занимающегося переработкой рыбы. По результатам проведенного исследования обоснованы основные этапы построения управленческого учета на рыбоперерабатывающем предприятии. Первоначальным этапом внедрения управленческого учета является научно обоснованное определение центров ответственности. Поэтому автором был предложен собственный перечень центров расходов для рыбоперерабатывающих предприятий. Важным этапом построения управленческого учета является разработка методологических основ учетного блока системы: выбор модели учета, системы внутренних счетов, первичной документации. Определены модели учета для рыбоперерабатывающих предприятий и указаны основные классификационные группы внутренней отчетности предприятий по переработке рыбы.

Ключевые слова: управленческий учет, центры ответственности, рыбоперерабатывающие предприятия.

Табл.: 2. **Библ.:** 11.

Августова Елена Александровна – аспирантка, кафедра бухгалтерского учета, Киевский национальный торговельно-экономический университет (ул. Киото, 19, Киев, 02156, Украина)

E-mail: avgustva.lena@rambler.ru

UDC 657.1:65.012.32

Avhustova O. O. Problematic Issues of Organization of Management Accounting at the Fish Processing Enterprises

The article is aimed at the issues of organization of management accounting at the fish processing enterprises, as it will assist in creating an effective information base of costs to meet the domestic needs of the users within the enterprise, engaged in fish processing. According to the results of the study, the basic stages of establishing management accounting at the fish processing enterprise have been substantiated. The initial stage of introduction of management accounting is a science-based definition of responsibility centers. Therefore, the author has offered his own list of cost centers for fish processing enterprises. Another important step in establishing the management accounting is development of methodological bases for the accounting unit in the system: choice of an accounting model, systems of internal accounts, primary documentation. Accounting models for fish processing enterprises have been identified and the main classification groups of the internal accounting for fish processing enterprises have been indicated.

Key words: management accounting, responsibility centers, fish processing enterprise.

Tabl.: 2. **Bibl.:** 11.

Avhustova Olena O. – Postgraduate Student, Department of Accounting, Kyiv National University of Trade and Economy (vul. Kioto, 19, Kyiv, 02156, Ukraine)

E-mail: avgustva.lena@rambler.ru